

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 78.995 van 26 februari 1999

A. 65.627/VIII-912
(voorheen III-22.061)

In zake : **LECOCQ** Eric,
Quai des Salines 21
7500 Doornik,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Landsverdediging.

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 18 september 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij Eric LECOCQ de nietigverklaring vordert van de beraadslaging aan het einde van het derde academiejaar - eerste examenperiode - van 3 juli 1995 waarbij de beraadslagingscommissie van de Koninklijke Militaire School (KMS) besluit dat hij definitief gezakt is;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HERBIGNAT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 2 juni 1998, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 27 augustus 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 16 oktober 1998;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. VANDE CASTEELE, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van majoor GERITS, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het advies van de heer HERBIGNAT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

Na een eerste dienstneming als kandidaat-beroepsofficier bij de zeemacht, die op eigen verzoek is verbroken, zakt verzoeker voor de tweede kandidatuur economische wetenschappen. In 1991 gaat hij een nieuwe dienstverbintenis aan in dezelfde hoedanigheid; hij behoort tot promotie 131 "alle wapens". In 1993 zakt hij voor de tweede kandidatuur militaire en maritieme

wetenschappen, maar hij krijgt toestemming om dat studiejaar met de volgende promotie te hervatten en slaagt.

Vanaf september 1994 volgt verzoeker de leergangen van de eerste licentie militaire en maritieme wetenschappen.

Op 9 juni 1995 wordt hij op de hoogte gebracht van de nadere regels voor de zomerkamperperiode 1995 : vanaf 3 juli een stage op een schip van de Franse zeemacht en vanaf 7 juli een stage op de Westdiep vanuit Brest.

Op 28 juni 1995 wordt verzoeker op de hoogte gebracht van zijn uitslag voor het academiejaar 1994-1995 en wordt hem onder meer het volgende meegedeeld :

- "6. Aangezien de kamperperioden beginnen op 3 juli 1995, zal de beraadslaging plaatsvinden op 3 juli 1995 in de galerij van de generaals.
- 7. Om diezelfde redenen krijgen de leerling en zijn raadsman pas op 29 en 30 juni 1995 toegang tot het dossier.
- 8. a. Wie gehoord wil worden, moet daartoe uiterlijk 301700 juni een aanvraag indienen.
b. De leerling kan uiterlijk 301700 juni een verweerschrift indienen over de cijferbeoordeling die hij voor zijn academische en/of militaire opleiding heeft gekregen;"

Op 3 juli 1995 besluit de beraadslagingscommissie dat verzoeker definitief gezakt is op de grond dat hij niet de vereiste professionele hoedanigheden heeft.

Op 24 juli 1995 vraagt verzoeker een opleidingscyclus van kandidaat-aanvullingsofficier voor de land-, lucht- en zeemacht te mogen volgen. Dat verzoek wordt op 4 september 1995 afgewezen, op de grond

dat er te veel officieren zijn in verhouding tot de kaderbehoeften.

De dienstneming van verzoeker als kandidaat-beroepsofficier wordt op 16 oktober 1995 van rechtswege verbroken;

Overwegende dat verzoeker een eerste middel ontleent aan de "schending van het recht om te worden gehoord, van de rechten van verdediging en van de artikelen 66, 67 en 68 van het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader"; dat hij uiteenzet dat hem op 28 juni 1995 is meegedeeld dat hij kon vragen om door de beraadslagingscommissie te worden gehoord, maar dat hij op 3 juli niet aanwezig kon zijn op de Koninklijke Militaire School, aangezien hij diezelfde dag om 8.00 uur in Brugge moest zijn om aan het zomerkamp deel te nemen; dat hij voorts opmerkt dat hij zijn verdediging niet binnen de gestelde termijn heeft kunnen voorbereiden, omdat het recht om te worden gehoord niet binnen de KMS was bekendgemaakt, ook al lijkt dit recht "rechtsgrond te vinden in het koninklijk besluit van 11 augustus 1994"; dat hij opmerkt dat de "lijst" van de promotie pas op 30 juni om 13.22 uur is gedrukt, terwijl dat stuk "van fundamenteel belang is voor zijn verdediging" en "inzonderheid een algemene kijk op de uitslag van de promotie kan geven en de beraadslagingscommissie erop kan wijzen dat ze alle kandidaten op dezelfde manier moet behandelen"; dat hij tot slot aanvoert dat het dossier niet binnen vijf werkdagen ter beschikking is gesteld zoals nochtans wordt voorgeschreven in artikel 67, § 3, van het koninklijk besluit van 11 augustus 1994, en dat de voorzitter van de commissie die termijn in geval van dringende noodzakelijkheid luidens die bepaling weliswaar tot twee werkdagen kan beperken, maar dat er

in het onderhavige geval geen sprake is van dringende noodzakelijkheid, aangezien de data van examens, beraadslagingen en kampen lang op voorhand worden bepaald;

Overwegende dat artikel 67 van het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader als volgt luidt :

" Art. 67. § 1. Behalve in het geval bedoeld in § 2, wordt de kandidaat ter zitting gehoord wanneer hij er schriftelijk en gemotiveerd om verzoekt, of wanneer de voorzitter het nodig acht dat hij zou worden gehoord. Hij mag zich ter zitting laten bijstaan door de militair in werkelijke dienst van zijn keuze.

In voorkomend geval doet hij zijn aanvraag bij de voorzitter om te worden gehoord uiterlijk binnen twee werkdagen nadat hem de dag van de zitting ter kennis is gebracht.

§ 2. Indien de beslissing van de deliberatiecommissie enkel betrekking heeft op de professionele hoedanigheden van een kandidaat die zich niet in een stage- of evaluatieperiode bevindt, kan de kandidaat een verweerschrift indienen met betrekking tot de cijfermatige beoordeling die hij heeft bekomen.

Dit verweerschrift wordt ingediend uiterlijk binnen twee werkdagen nadat hem de dag van de vergadering van de deliberatiecommissie ter kennis is gebracht.

Het verweerschrift wordt gevoegd bij het dossier dat aan de deliberatiecommissie wordt voorgelegd.

Deze kandidaat kan worden gehoord met bijstand van zijn eventuele raadsman indien de voorzitter dit noodzakelijk acht.

§ 3. Het dossier staat ter beschikking van de kandidaat en diens raadsman gedurende ten minste vijf werkdagen vóór de zitting, op uur en plaats bepaald door de voorzitter. In geval van hoogdringendheid kan de voorzitter bij gemotiveerde beslissing deze termijn beperken tot twee werkdagen. De zitting kan niet op vraag van de kandidaat of zijn raadsman, of wegens hun afwezigheid worden uitgesteld.";

Overwegende dat verzoeker niet kan aanvoeren dat de bepalingen van dit besluit niet zijn bekendgemaakt, aangezien het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad van 24 augustus 1994; dat het besluit van de beraadslagingscommissie alleen betrekking had op de professionele hoedanigheden van verzoeker; dat bijgevolg alleen paragraaf 2 van artikel 67 kon worden toegepast, zodat verzoeker een schriftelijke verdediging kon indienen, wat hij niet heeft gedaan, maar niet kon worden gehoord, tenzij de voorzitter van de beraadslagingscommissie dat noodzakelijk had geacht, wat niet het geval was; dat het schriftelijke verweerschrift dat verzoeker kon indienen, alleen betrekking mocht hebben op "de cijfermatige beoordeling die hij heeft bekomen" zodat de lijst van de promotie geen relevant stuk was voor de uitoefening van het recht van verdediging ingesteld bij artikel 67, § 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 11 augustus 1994; dat verzoeker in geen enkel opzicht de mogelijkheid is ontnomen om de rechten uit te oefenen die hem bij deze bepaling worden verleend; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker een tweede middel ontleent aan schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, van het beginsel van niet-discriminatie, van de regel "patere legem quam ipse fecisti" en van het evenredigheidsbeginsel juncto het gelijkheidsbeginsel; dat hij aanvoert dat zijn cijfers voor de cursus "financieel beleid" en de cursus "onderwijsmethoden" opwaarts moesten worden herzien of uit de beraadslaging van de beraadslagingscommissie moesten worden geweerd; dat hij in verband met de eerstgenoemde cursus aanvoert dat er twee schriftelijke overhoringen en een schriftelijk examen zijn geweest,

waarop hij respectievelijk 7 punten op de 20, 14,5 punten op de 20 en 5 punten op de 20 heeft behaald; dat er echter een derde schriftelijke overhoring is geweest waaraan verzoeker naar eigen zeggen niet heeft kunnen meedoen, omdat hij deel uitmaakte van een afvaardiging van de Koninklijke Militaire School in Nederland; dat hij uiteenzet dat hij het cijfer dat hij op het schriftelijke examen heeft behaald, ook voor de derde schriftelijke overhoring gekregen heeft, met als gevolg dat hij een gemiddelde van 6,27 punten op de 20 had, terwijl hij op zijn minst 7,15 op de 20 had moeten hebben en voorts betoogt dat "laatstgenoemde uitslag natuurlijk geen rekening houdt met de beoordeling van het voordeel van de derde overhoring, een mogelijkheid die aan de overige leerlingen-officieren is gegeven : die aanvullende overhoring heeft immers zowel een weerslag op het cijfer dagelijks werk als op de voorbereiding op het examen; dat verzoeker in verband met de cursus onderwijsmethoden uiteenzet dat er een schriftelijke overhoring, een mondelinge overhoring, een mondeling examen en een schriftelijk examen was; dat hij aanvoert dat hij niet aan de mondelinge overhoring heeft kunnen deelnemen, omdat hij een opdracht vervulde in Livorno met het zeilteam van de Koninklijke Militaire School en dat hij het cijfer dat hij op het examen had behaald, namelijk 8 punten op de 20, ook heeft gekregen voor de overhoring waaraan hij niet heeft deelgenomen; dat hij tevens aanvoert dat het besluit van de beraadslagingscommissie om hem voor de eerste examentijd definitief te laten zakken, niet afdoend gemotiveerd is, daar in dat besluit niet wordt vermeld waarom hij geen herexamens heeft mogen afleggen en daar dat besluit bovendien vreemd is, gelet op artikel 64, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 14 november 1968 betreffende de organisatie van de koninklijke militaire school; dat verzoeker tot slot aanvoert dat hij een discriminerende behandeling heeft gekregen in

vergelijking met andere leerlingen die, net als hij, al een studiejaar hebben overgedaan en toch herexamens hebben mogen afleggen; dat hij de behaalde uitslag als volgt toelicht :

- LECOCQ : Studie : 11,40/20, algemeen gemiddelde : 11,83/20, 5 onvoldoende gemiddelden,
- RAYBI : Studie : 10,87/20, algemeen gemiddelde : 11,44/20, 4 onvoldoende gemiddelden,
- VANDEWAL : Studie : 11,77/20, algemeen gemiddelde : 12,6/20, 4 onvoldoende gemiddelden;

dat hij voorts aanvoert dat "het studiegemiddelde van de promotie 12,89/20 is";

Overwegende dat verzoeker niet uiteenzet in welk opzicht de rechtsspreuk "patere legem quam ipse fecisti" geschonden zou zijn; dat het middel, voor zover het aan de schending van die rechtsspreuk ontleend is, niet-ontvankelijk is;

Overwegende dat er over de cursus "financieel beleid" slechts twee schriftelijke overhoringen zijn; dat geen derde overhoring kon worden opgelegd, zodat daarvoor geen cijfer kon worden toegekend aan een leerling die er niet aan deelgenomen had; dat de vergissing van de verwerende partij tot gevolg heeft gehad dat verzoeker voor die cursus het gemiddelde cijfer van 6,27/20 heeft gekregen, terwijl hij gemiddeld 7,16/20 had moeten hebben; dat de mondelinge overhoring, waaraan verzoeker voor de cursus "onderwijsmethoden" niet heeft deelgenomen, daarentegen wel verplicht was; dat uit het administratief dossier blijkt dat de datum waarop die overhoring oorspronkelijk gepland was, verscheidene malen verschoven is en dat verzoeker niet is ingegaan op het verzoek om in overleg met de hoogleraar de datum van die overhoring te kiezen; dat hij het cijfer dat hij voor het examen heeft

behaald, met recht ook voor de mondelinge overhoring heeft gekregen;

Overwegende dat verzoeker, zelfs als zijn cijfer voor de cursus "financieel beleid" zou worden gewijzigd, op vijf van de twintig cursussen een onvoldoende gemiddelde heeft behaald, alsook twee cijfers onder de 7/20; dat de beraadslagingscommissie hem bovendien als "zeer zwak en laks" heeft bestempeld; dat de bestreden handeling aldus op afdoende wijze gemotiveerd is en niet het resultaat is van een kennelijk onredelijke beoordeling van de professionele hoedanigheden van verzoeker;

Overwegende dat de leerlingen-officieren VANDEWAL en RAYBI slechts vier onvoldoende gemiddelden en slechts één cijfer onder de 7/20 hadden; dat eerstgenoemde geen enkele negatieve opmerking heeft gekregen en de tweede als een "werker" is bestempeld; dat hun casuspositie dus niet dezelfde was als die van verzoeker, wat verklaart waarom ze niet op dezelfde manier zijn behandeld; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker een derde middel ontleent aan "schending van de wetten op het gebruik der talen in het leger"; dat hij in verband met de cursus "astronomie" aanvoert dat "de practica ter voorbereiding op het examen en op de overhoringen ook in het Nederlands zijn gegeven (terwijl verzoeker geen grondige kennis van het Nederlands heeft)";

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat de theoretische cursus "astronomie" alleen in de taal van de betrokken leerlingen is gegeven; dat alleen de practica voor Nederlandstaligen en Franstaligen samen gegeven zijn; dat die practica bestonden uit berekeningen waarbij moest worden

geantwoord op vragen die in de beide talen waren gesteld; dat de leerlingen vragen konden stellen aan de leraar die antwoordde in de taal van de betrokkene; dat die leraar overigens tot hetzelfde taalstelsel behoorde als verzoeker; dat verzoeker het stuk van het dossier waarin die feiten worden uiteengezet, niet van valsheid heeft beticht; dat het middel feitelijke grondslag mist;

Overwegende dat verzoeker een vierde middel ontleent aan "onwettigheid van de rechtsgrond, aan schending van artikel 20 van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de KMS en aan ontstentenis van bevoegdheid, raadpleging en bekendmaking"; dat hij aanvoert dat de bestreden handeling is gesteld tot uitvoering van een reglement dat is goedgekeurd bij een ministerieel besluit van 14 november 1994 dat uitgaat van een onbevoegde overheid, dat niet om advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State is voorgelegd en dat niet in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt;

Overwegende dat verzoeker een vijfde middel ontleent aan "machtsoverschrijding en schending van het beginsel dat terugwerking ongeoorloofd is"; dat hij de terugwerking betwist die is verleend aan het koninklijk besluit van 5 juli 1995 tot vaststelling van het reglement houdende de gegevens voor de beoordeling van de hoedanigheden van de kandidaten in de Koninklijke Militaire School dat de bepalingen van het reglement bevat waarvan hij in het vierde middel de wettigheid betwist;

Overwegende, wat de twee middelen samen betreft, dat uit arrest nr. 78.994 van vandaag blijkt dat ze niet gegrond zijn;

Overwegende dat een zesde middel wordt ontleend aan de schending van de artikelen 10, 11, 24 en

182 van de Grondwet; dat verzoeker uiteenzet dat de onderwijsprogramma's, overeenkomstig artikel 24 van de Grondwet, bij de wet moeten worden vastgesteld en dat, aangezien het om militairen gaat, artikel 182 van de Grondwet bevestigt dat het gaat om een bevoegdheid die voor de wetgever is weggelegd; dat hij vaststelt dat artikel 1bis, § 1, van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School het programma van de "polytechnische" afdeling vaststelt en de vakken opsomt, waarbij de bijzonderheden van het programma van de cursussen worden vastgesteld in het koninklijk besluit van 5 juli 1995 tot vaststelling van het reglement houdende de gegevens voor de beoordeling van de hoedanigheden van de kandidaten in de Koninklijke Militaire School en het programma van de cursussen van de polytechnische afdeling en van de afdeling alle wapens en tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader; dat hij opmerkt dat artikel 1bis, § 2, van dezelfde wet evenwel bepaalt dat het programma van de vakken voor de afdeling "alle wapens", dat op hetzelfde peil staat als het programma van de universitaire opleiding tot licentiaat in de wetenschappen, wordt vastgesteld door de Koning; dat hij aanvoert dat de wetgever, door deze bevoegdheid aan de Koning op te dragen, de artikelen 24 en 182 van de Grondwet schendt en de twee afdelingen verschillend behandelt, wat in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet; dat hij aanvoert dat hij zijn studiejaar met succes zou hebben beëindigd indien de kandidaten van de afdeling "alle wapens" volgens dezelfde criteria waren beoordeeld als die van de "polytechnische" afdeling en indien de cursussen op dezelfde manier gegroepeerd waren; dat hij derhalve verzoekt om aan het Arbitragehof de volgende prejudiciële vraag te stellen :

" Is artikel 1bis, § 2, van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire

School, ingevoegd bij de wet van 6 juli 1967, in strijd met de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet ?";

dat verzoeker die vraag op de terechtzitting geherformuleerd heeft, waarbij hij gepreciseerd heeft dat de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet enerzijds afzonderlijk en anderzijds in samenhang met artikel 182 van de Grondwet moesten worden beschouwd.

Overwegende dat er grond is om die vraag aan het Arbitragehof te stellen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De uitspraak wordt uitgesteld.

Artikel 2.

Aan het Arbitragehof wordt de volgende prejudiciële vraag gesteld :

" Is artikel 1bis, § 2, van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School, ingevoegd bij de wet van 6 juli 1967, in strijd met de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet ?";

Artikel 3.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op zesentwintig februari 1900 negenennegentig door :

de HH.	GEUS,	kamervoorzitter,
	QUERTAINMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.